

Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie podlaskim, 2017 r.

Structural Changes of Groups of the National Economy Entities
in the REGON Register in Podlaskie Voivodship, 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku

Statistical Office in Białystok

Zespół autorski

Editorial team

Krystyna Falkowska, Wioletta Królikowska, Ewa Miller, Beata Palewicz, Luiza Sewioło, Agnieszka Szklarzewska

Kierujący

Supervisor

Ewa Kamińska-Gawryluk

Prace redakcyjne

Editorial work

Monika Kowalewicz, Anna Szeszko, Dorota Żochowska

Tłumaczenie

Translation

Monika Kowalewicz

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Monika Kowalewicz, Dorota Żochowska

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://bialystok.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

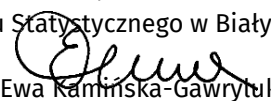
When publishing Statistical Office data – please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu kolejną edycję ukazującego się corocznie opracowania na temat podmiotów gospodarki narodowej w województwie podlaskim. Zaprezentowano w nim dane dotyczące liczby i struktury jednostek wpisanych do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON oraz liczby jednostek z zawieszoną działalnością według stanu w końcu grudnia 2017 r., a także informacje o podmiotach nowo zarejestrowanych i wykreślonych z powyższego rejestru w 2017 r. W celu zilustrowania zmian i tendencji obserwowanych w strukturze gospodarki regionu, większość danych zestawiono z analogicznymi wielkościami z roku poprzedniego, a wybrane informacje zostały przedstawione w retrospekcji od 2000 r.

Dane w publikacji zaprezentowano według sektorów własności, sekcji i działów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), form organizacyjno-prawnych, przewidywanej liczby pracujących, a w przypadku spółek handlowych także według rodzaju kapitału. Przedstawiono je dla województwa ogółem oraz w przekroju podregionów, powiatów i gmin.

Przekazując Państwu niniejsze opracowanie, mam nadzieję, że będzie ono źródłem przydatnych informacji dla osób zainteresowanych prezentowaną w nim tematyką.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, marzec 2018 r.

Preface

Statistical Office in Białystok is pleased to present the next edition of the annual publication on entities of the national economy in Podlaskie Voivodship. There are data presented on the number and structure of entities recorded in the National Official Business Register REGON and the number of entities of suspended activity as of the end of December 2017, as well as information on entities newly recorded and signed off from the register in 2017. In order to illustrate changes and tendencies in the structure of regional economy, most data are compared with the analogous results from the previous year and selected information is shown in a perspective from 2000.

Data in publication are presented according to ownership sectors, sections and divisions of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), organizational and legal forms, the expected number of employed persons and also by kind of capital in case of commercial companies. It is presented for the whole voivodship as well as by subregions, powiats and gminas.

Providing this elaboration I hope it will be the source of useful information for persons interested in presented themes.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa KUMIŃSKA-GAWRYLUK

Białystok, March 2018

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
<i>Preface</i>	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	7
<i>Symbols. Major abbreviations</i>	7
Synteza	8
<i>Executive summary</i>	8
Wykresy	
<i>Charts</i>	
Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności (2000, 2005, 2010–2017)	8
<i>Chart 1. Entities of the national economy by ownership sectors (2000, 2005, 2010–2017)</i>	8
Wykres 2. Zmiany w liczbie spółek handlowych (2000, 2005, 2010–2017)	9
<i>Chart 2. Changes in the number of commercial companies (2000, 2005, 2010–2017)</i>	9
Wykres 3. Zmiany w liczbie spółek cywilnych (2000, 2005, 2010–2017)	9
<i>Chart 3. Changes in the number of civil law partnerships (2000, 2005, 2010–2017)</i>	9
Wykres 4. Zmiany w liczbie spółdzielni (2000, 2005, 2010–2017)	10
<i>Chart 4. Changes in the number of cooperatives (2000, 2005, 2010–2017)</i>	10
Wykres 5. Zmiany w liczbie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (2000, 2005, 2010–2017)	10
<i>Chart 5. Changes in the number of natural persons conducting economic activity (2000, 2005, 2010–2017)</i>	10
Wykres 6. Spółki handlowe według form organizacyjno-prawnych w 2017 r.	11
<i>Chart 6. Commercial companies by organizational and legal forms in 2017</i>	11
Wykres 7. Struktura osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą według sekcji w 2017 r.	11
<i>Chart 7. Structure of natural persons conducting economic activity by sections in 2017</i>	11
Wykres 8. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane (2012–2017)	13
<i>Chart 8. Entities of the national economy newly recorded and deleted (2012–2017)</i>	13
Wykres 9. Podmioty gospodarki narodowej z zawieszoną działalnością (2012–2017)	14
<i>Chart 9. Entities of the national economy with suspended activity (2012–2017)</i>	14
Mapy	
<i>Maps</i>	
Mapa 1. Podmioty gospodarki narodowej według powiatów w 2017 r.	12
<i>Map 1. Entities of the national economy by poviats in 2017</i>	12
Uwagi metodyczne	15
<i>Methodological notes</i>	15
Załącznik – Podstawowe informacje o rejestrze REGON	26
<i>Appendice – Basic information on REGON register</i>	26
Tablice dostępne wyłącznie w formacie xlsx	
<i>Tables available only in xlsx format</i>	
Tablica 1. Zmiany w liczbie podmiotów gospodarki narodowej (2000, 2005–2017)	
<i>Table 1. Changes in the number of entities of the national economy (2000, 2005–2017)</i>	
Tablica 2. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności (2016, 2017)	
<i>Table 2. Entities of the national economy by ownership sectors (2016, 2017)</i>	
Tablica 3. Struktura podmiotów gospodarki narodowej według sektorów własności w 2017 r.	
<i>Table 3. Structure of entities of the national economy by ownership sectors in 2017</i>	

- Tablica 4. Struktura podmiotów gospodarki narodowej według sekcji w 2017 r.
Table 4. Structure of entities of the national economy by sections in 2017
- Tablica 5. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych form organizacyjno-prawnych (2016, 2017)
Table 5. Entities of the national economy by selected organizational and legal forms (2016, 2017)
- Tablica 6. Spółki handlowe według form organizacyjno-prawnych (2016, 2017)
Table 6. Commercial companies by organizational and legal forms (2016, 2017)
- Tablica 7. Spółki handlowe według rodzaju kapitału (2016, 2017)
Table 7. Commercial companies by kind of capital (2016, 2017)
- Tablica 8. Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących (2016, 2017)
Table 8. Entities of the national economy by the expected number of employed persons (2016, 2017)
- Tablica 9. Podmioty gospodarki narodowej według podregionów i form organizacyjno-prawnych (2016, 2017)
Table 9. Entities of the national economy by subregions and organizational and legal forms (2016, 2017)
- Tablica 10. Podmioty gospodarki narodowej według podregionów i sekcji (2016, 2017)
Table 10. Entities of the national economy by subregions and sections (2016, 2017)
- Tablica 11. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności oraz podregionów, powiatów, i gmin (2016, 2017)
Table 11. Entities of the national economy by ownership sectors as well as subregions, powiats and gminas (2016, 2017)
- Tablica 12. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności oraz sekcji i działów w miastach na prawach powiatu (2016, 2017)
A. Białystok
B. Łomża
C. Suwałki
Table 12. Entities of the national economy by ownership sectors as well as sections and divisions in cities with powiat status (2016, 2017)
A. Białystok
B. Łomża
C. Suwałki
- Tablica 13. Podmioty gospodarki narodowej według form organizacyjno-prawnych oraz podregionów, powiatów i gmin (2016, 2017)
Table 13. Entities of the national economy by organizational and legal forms as well as subregions, powiats and gminas (2016, 2017)
- Tablica 14. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji oraz podregionów, powiatów i gmin (2016, 2017)
Table 14. Entities of the national economy by selected sections as well as subregions, powiats and gminas (2016, 2017)
- Tablica 15. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według wybranych sekcji oraz podregionów, powiatów i gmin (2016, 2017)
Table 15. Natural persons conducting economic activity by selected sections as well as subregions, powiats and gminas (2016, 2017)
- Tablica 16. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane (2016, 2017)
Table 16. Entities of the national economy newly recorded (2016, 2017)
- Tablica 17. Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane (2016, 2017)
Table 17. Entities of the national economy signed off (2016, 2017)
- Tablica 18. Podmioty gospodarki narodowej z zawieszoną działalnością (2016, 2017)
Table 18. Entities of the national economy of suspended activity (2016, 2017)

**W wersji angielskiej: przedmowa i spis treści.
In English version: preface and contents.**

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
Znak Δ	nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form</i>
„W tym”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

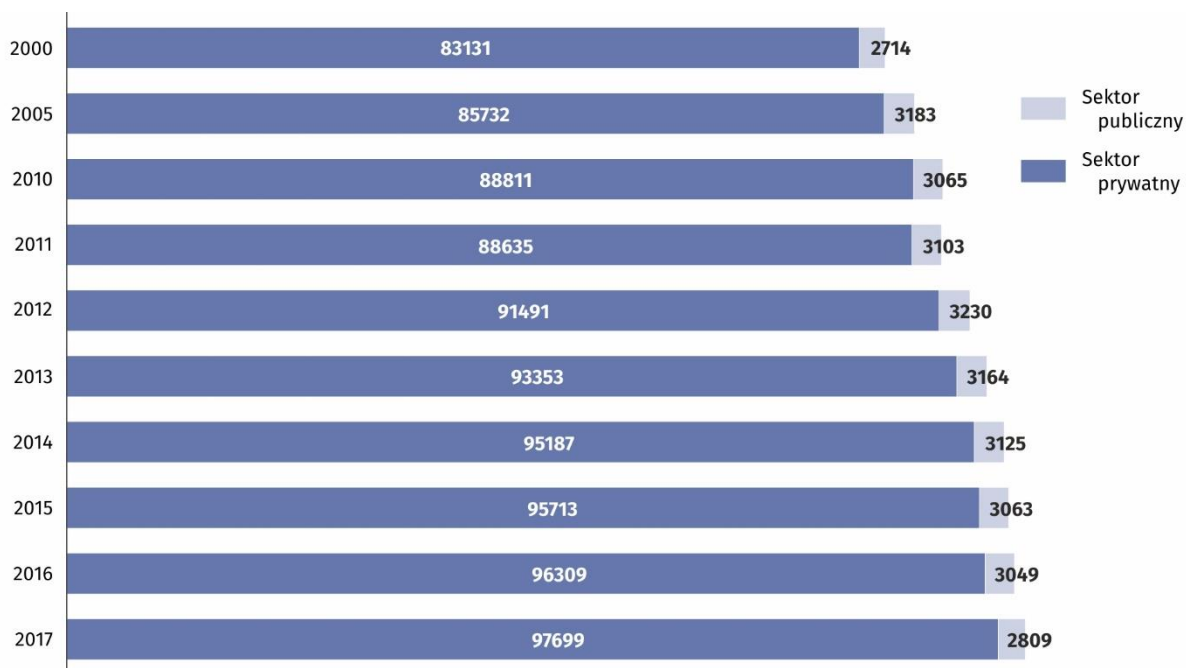
Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>	Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
r.	rok <i>year</i>	tj.	to jest <i>that is</i>
cd.	ciąg dalszy <i>continued</i>	z o.o.	z ograniczoną odpowiedzialnością <i>with limited liability</i>
dok.	dokończenie <i>continued</i>	art.	artykuł <i>article</i>
itd.	i tak dalej	ust.	ustęp <i>paragraph</i>
itp.	i tym podobne <i>and the like</i>	Dz. U.	Dziennik Ustaw <i>Journal of Laws</i>
m.in.	między innymi <i>among others</i>	Dz. Urz.	Dziennik Urzędowy
np.	na przykład <i>for example</i>	PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
Nr	numer <i>number</i>	CEIDG	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
poz.	pozycja <i>position</i>	CRPKEP	Centralny Rejestr Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników
str.	strona	KRS	Krajowy Rejestr Sądowy
tabl.	tablica <i>table</i>	UE	Unia Europejska <i>European Union</i>
		WE	Wspólnota Europejska <i>European Community</i>

Synteza

W końcu grudnia 2017 r. w bazie krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON województwa podlaskiego znajdowały się 101202 jednostki, czyli o 1,2% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W sektorze prywatnym stwierdzono wzrost liczby podmiotów (o 1,4%), natomiast w sektorze publicznym – spadek (o 7,9%).

Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności

Stan w dniu 31 XII

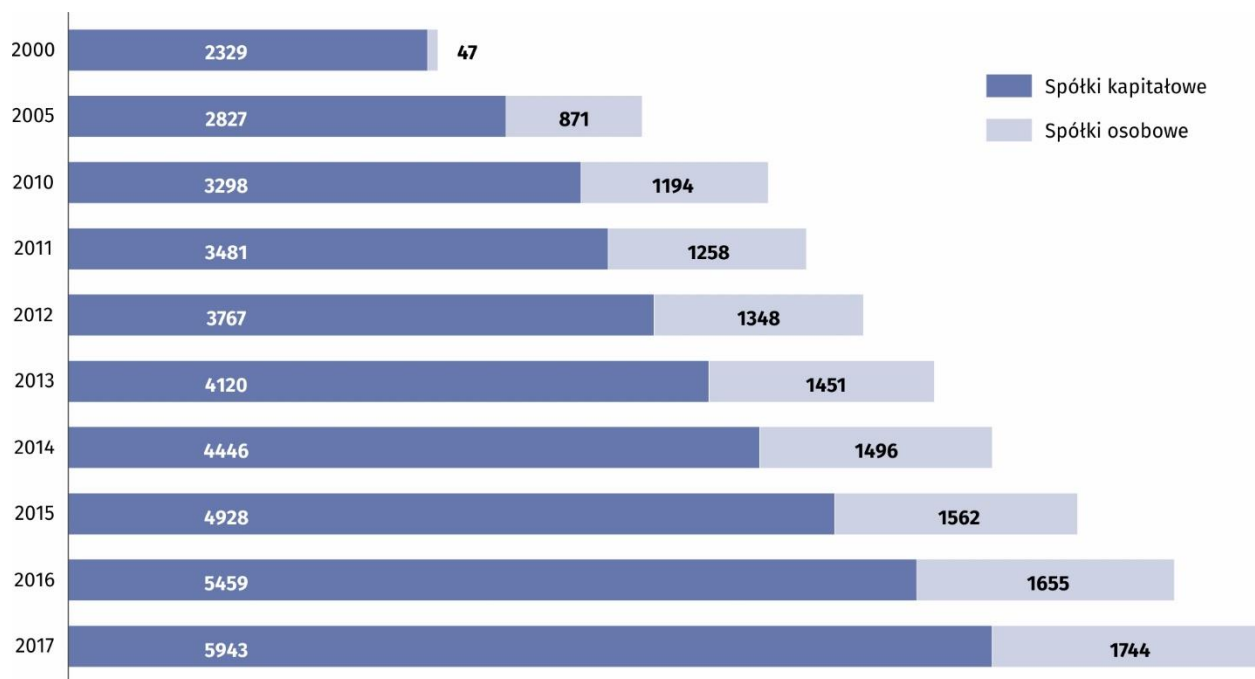
a Od 2014 r. bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

Większą niż przed rokiem liczbę jednostek zaobserwowano w następujących formach organizacyjno-prawnych:

- fundacje (o 8,3%),
- spółki handlowe (o 8,1%), w tym:
 - spółki komandytowe (o 21,4%),
 - spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (o 9,0%),
 - spółki partnerskie (o 7,6%),
 - spółki akcyjne (o 4,0%),
 - spółki jawne (o 0,9%),
- stowarzyszenia i organizacje społeczne (o 2,9%),
- spółki cywilne (o 1,1%)
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (o 0,9%).

Niewielki spadek liczby jednostek zanotowano tylko wśród spółdzielni (o 1,2%).

Wykres 2. Zmiany w liczbie spółek handlowych
Stan w dniu 31 XII

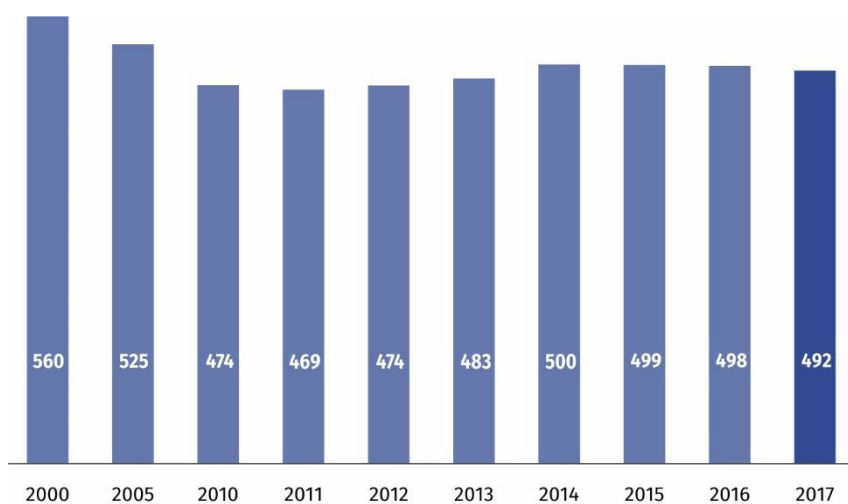

Wykres 3. Zmiany w liczbie spółek cywilnych
Stan w dniu 31 XII

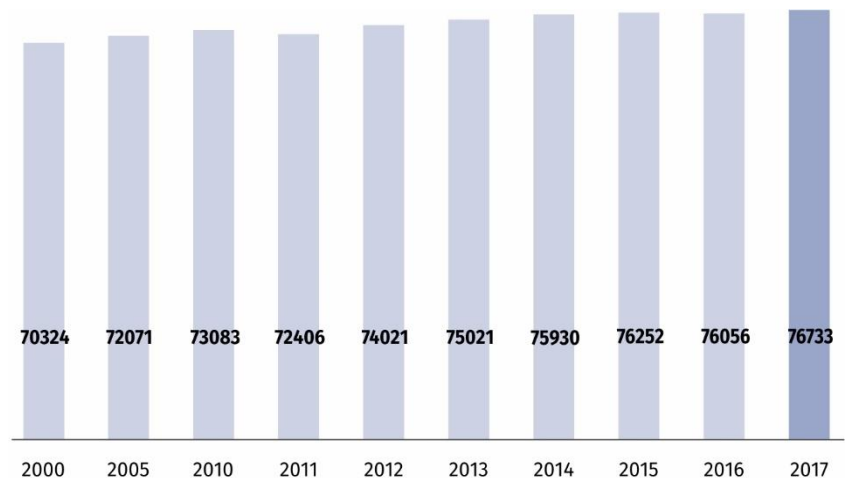

Wykres 4. Zmiany w liczbie spółdzielni

Stan w dniu 31 XII

Wykres 5. Zmiany w liczbie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą

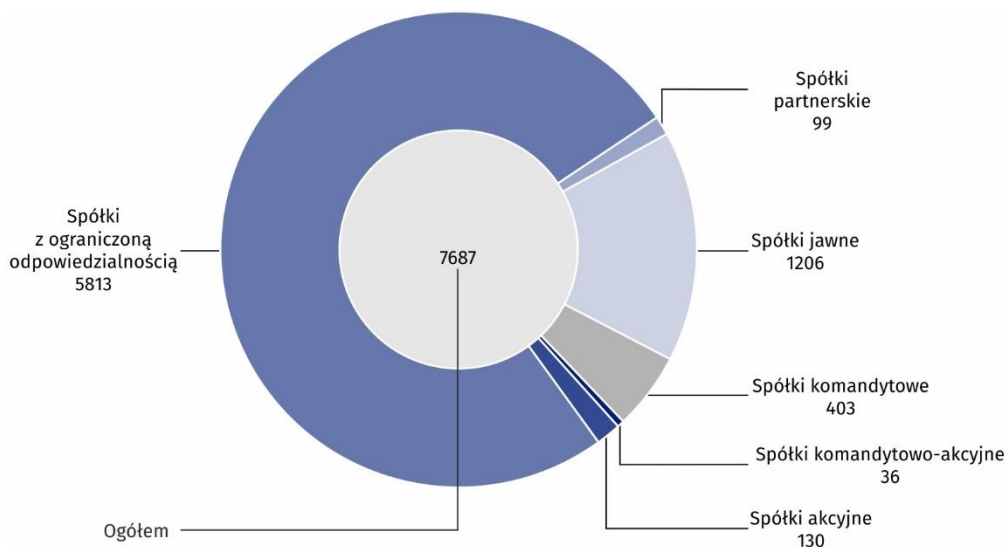
Stan w dniu 31 XII

Analizując strukturę wszystkich zarejestrowanych podmiotów pod względem rodzaju wykonywanej działalności, stwierdzono, że w końcu 2017 r. prawie połowa (46,1%) z nich skupiła się w trzech sekcjach, tj.: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 24,3% ogółu zarejestrowanych podmiotów (o 1,5% jednostek mniej niż przed rokiem), budownictwo – 13,1% (o 3,8% więcej) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 8,7% (o 2,9% więcej).

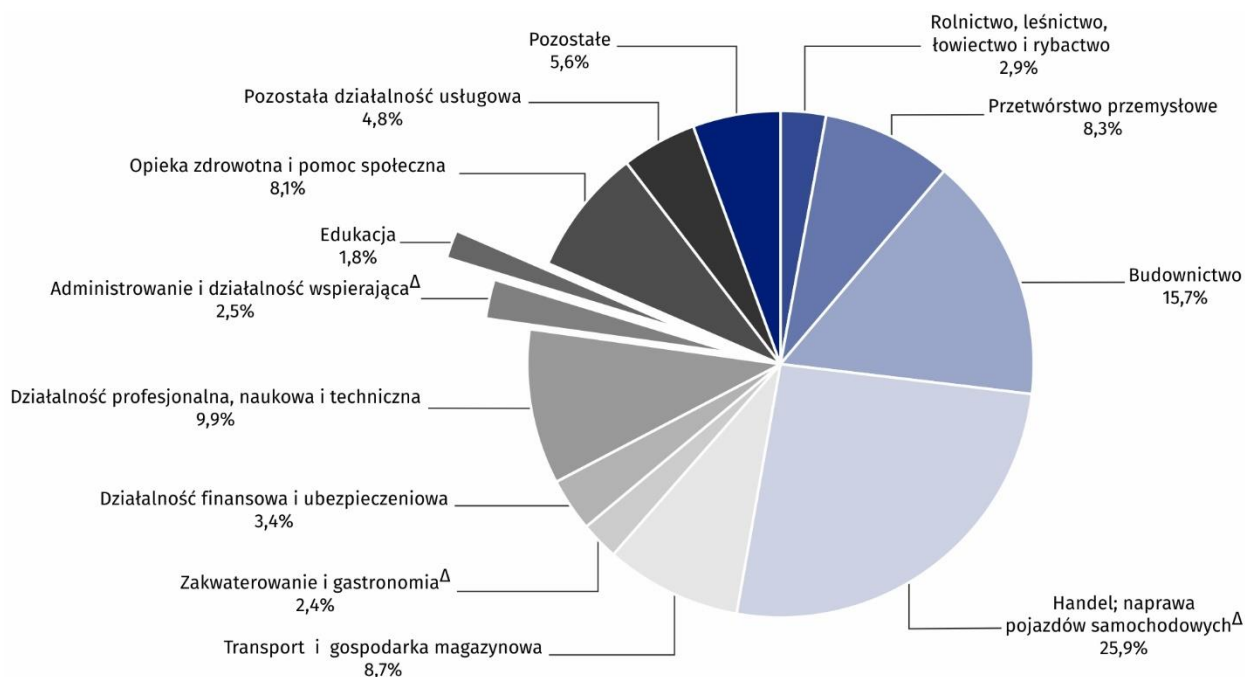
Wśród podmiotów gospodarki narodowej ważną grupę stanowią spółki handlowe. W województwie podlaskim w końcu 2017 r. zarejestrowanych było 7687 takich spółek (tj. 7,6% wszystkich zarejestrowanych podmiotów), z czego spółki kapitałowe stanowiły 77,3%, natomiast spółki osobowe – 22,7%. W grupie spółek kapitałowych dominowały spółki z o.o. (aż 97,8% wszystkich spółek kapitałowych), a wśród spółek osobowych – spółki jawne (69,2% wszystkich spółek osobowych). W tym czasie aż 6563 spółki handlowe deklarowały udział kapitału prywatnego krajowego w kapitale spółki (o 7,3% więcej niż przed rokiem), natomiast 989 spółek – kapitału zagranicznego (o 9,8% więcej). Działalność podmiotów z grupy spółek handlowych prowadzona była przede wszystkim w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (32,0% wszystkich spółek handlowych), przetwórstwo przemysłowe (14,9%) oraz budownictwo (10,4%).

Wykres 6. Spółki handlowe według form organizacyjno-prawnych w 2017 r.
Stan w dniu 31 XII

Przeważająca liczba podmiotów gospodarki narodowej należy do sektora prywatnego. W końcu 2017 r. w województwie podlaskim ukształtowała się ona na poziomie 97699, co stanowiło aż 96,5% ogółu jednostek wpisanych do rejestru REGON. Podmioty te prowadziły działalność gospodarczą głównie w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (25,0% spośród nich), budownictwo (13,5%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (8,9%) oraz przetwórstwo przemysłowe (8,3%). Analiza omawianych podmiotów w podziale według form organizacyjno-prawnych wykazała znaczący udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Do tej grupy należało 78,5% wszystkich jednostek sektora prywatnego.

Wykres 7. Struktura osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą według sekcji w 2017 r.
Stan w dniu 31 XII

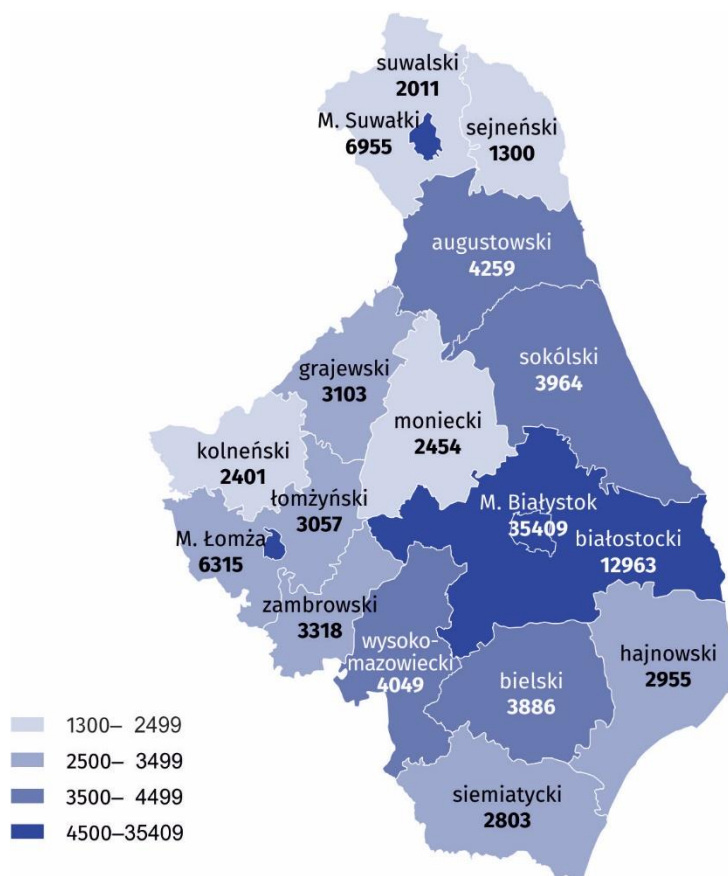

W końcu grudnia 2017 r. tylko 2,8% ogółu podmiotów wpisanych do rejestru REGON w województwie podlaskim stanowiły jednostki sektora publicznego. Spośród 2809 podmiotów zaliczanych do tego sektora własności najczęściej odnotowano w sekcjach: edukacja (42,8% ogółu), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne oraz obsługa rynku nieruchomości (po 15,8%).

Województwo podlaskie charakteryzuje się dość dużym zróżnicowaniem pod względem rozmieszczenia podmiotów w poszczególnych częściach regionu. Biorąc pod uwagę miejsce położenia siedziby podmiotu, a w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą adres zamieszkania, stwierdzono, że w końcu 2017 r. aż 51,7% jednostek prawnych było zlokalizowanych na terenie podregionu białostockiego, a ich liczba wzrosła o 1,9% w odniesieniu do roku poprzedniego. Mniej, bo 28,4% ogółu podmiotów zarejestrowanych w naszym województwie, znajdowało się na terenie podregionu łomżyńskiego (w porównaniu ze stanem zanotowanym w końcu 2016 r. ich liczba wzrosła o 0,3%), natomiast pozostałe 19,8% skupiały podregion suwalski (o 1,0% więcej niż przed rokiem).

W omawianym okresie 35409 jednostek prawnych, tj. 35,0% ogółu wpisanych do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON w województwie podlaskim, miało swoją siedzibę w mieście Białystok. Znaczny udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych jednostek w naszym województwie posiadały też podmioty prowadzące działalność na terenie powiatu białostockiego – 12,8% (12963 jednostek) oraz miast Suwałki – 6,9% (6955) i Łomża – 6,2% (6315).

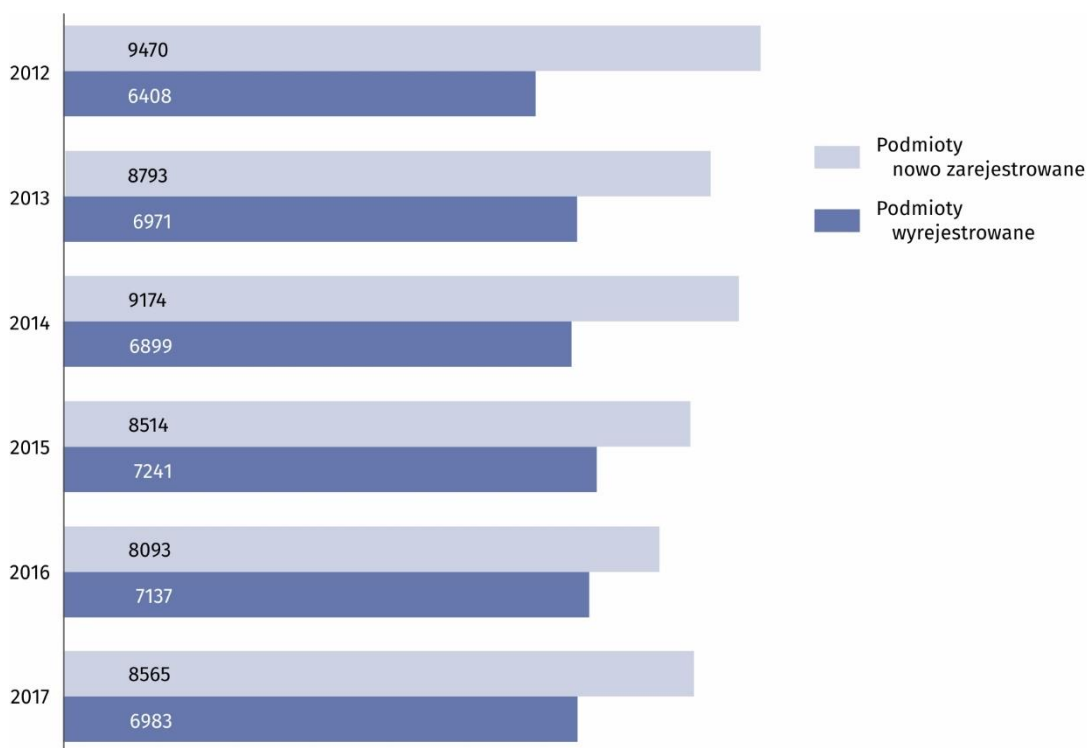
Mapa 1. Podmioty gospodarki narodowej według powiatów w 2017 r.
Stan w dniu 31 XII

W końcu grudnia 2017 r., w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, wzrost liczby podmiotów zanotowano w trzynastu powiatach województwa podlaskiego, przy czym najwyższy zaobserwowano w powiatach: białostockim (o 2,9%) oraz monieckim i sejneńskim (po 2,6%). W czterech powiatach stwierdzono spadek liczby zarejestrowanych podmiotów, a największy miał miejsce w powiatach kolneńskim i wysokomazowieckim (odpowiednio o 1,3% i 1,2%).

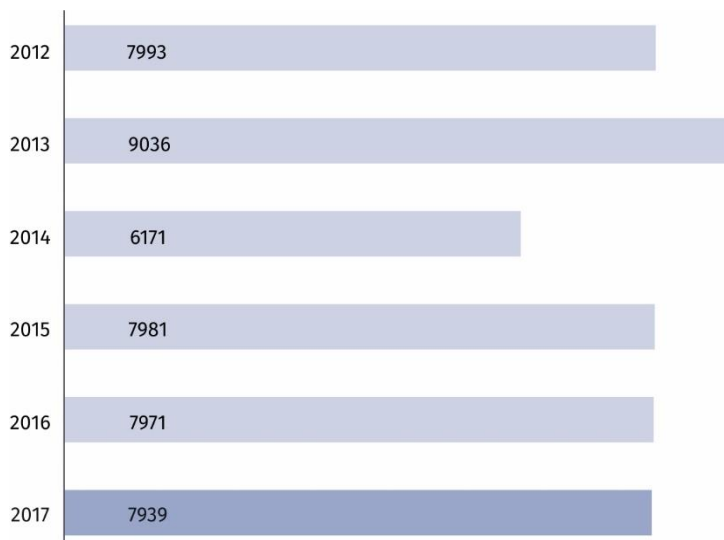
W ciągu całego 2017 r. na terenie województwa podlaskiego rozpoczęło działalność 8565 nowych podmiotów gospodarczych (o 5,8% więcej niż w 2016 r.), w tym 7388 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 7,2% więcej), 629 spółek handlowych (o 10,3% mniej), 164 spółki cywilne (o 6,5% więcej). Najwięcej podmiotów powstało w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 1589 (18,6% ogółu nowych podmiotów), budownictwo – 1814 (21,2%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 768 (9,0%). Spośród jednostek wpisanych po raz pierwszy do rejestru REGON w 2017 r. duża liczba miała swoją siedzibę na terenie miasta Białystok – 2984 (o 0,7% więcej niż w 2016 r.), powiatu białostockiego – 1184 (o 8,4% więcej) oraz miast Suwałki – 581 (o 3,2% więcej) i Łomża – 447 (o 3,7% mniej). W omawianym roku najmniej nowo powstałych podmiotów zanotowano natomiast w powiecie sejneńskim – tylko 143 (wzrost o 31,2% w stosunku do roku poprzedniego).

Wykres 8. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane

W okresie styczeń–grudzień 2017 r. w województwie podlaskim wyrejestrowały swoją działalność gospodarczą 6983 jednostki prawne (o 2,2% mniej niż w 2016 r.), w tym osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zanotowano 6361 (o 6,2% mniej), spółek cywilnych – 91 (o 9,9% mniej) oraz spółek handlowych – 89 (o 9,2% mniej). Podmioty zlikwidowane w 2017 r. najczęściej prowadziły działalność zaklasyfikowaną do sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – 1824 (26,1% wszystkich podmiotów kończących działalność w tym czasie) oraz budownictwo – 1302 (18,6%). W analizowanym okresie najczęściej jednostek, które wyrejestrowały swoją działalność gospodarczą zanotowano w mieście Białystok – 2309 (o 4,4% mniej niż w 2016 r.), powiecie białostockim – 917 (o 6,2% mniej) oraz w mieście Suwałki – 526 (o 4,0% mniej niż w poprzednim roku). Najmniej likwidacji wystąpiło natomiast w powiecie sejneńskim – 107 (o 4,9% więcej niż przed rokiem).

Wykres 9. Podmioty gospodarki narodowej z zawieszoną działalnością
Stan w dniu 31 XII

Według stanu w końcu 2017 r., w województwie podlaskim 7939 podmiotów miało zawieszoną działalność (o 0,4% mniej niż w 2016 r.). Wśród nich zdecydowaną większość (95,8%) stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Biorąc pod uwagę przeważający rodzaj działalności, najwięcej podmiotów z zawieszoną działalnością wystąpiło w sekcjach: budownictwo (23,0%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (21,7%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (9,3%).

Uwagi metodyczne

I. Źródła i zakres danych

W publikacji zaprezentowano dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON, zlokalizowanych na terenie województwa podlaskiego. Powyższy rejestr funkcjonuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1068, z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. poz. 2009) z późniejszymi zmianami. Rejestr REGON jest na bieżąco uaktualniany na podstawie danych przekazywanych z innych rejestrów oraz na podstawie wniosków zgłaszanych do urzędów statystycznych przez jednostki prawne zobowiązane do tego trybu zgłaszania informacji do rejestru REGON. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wpis, zmiana wpisu lub skreślenie z rejestru REGON dla:

- przedsiębiorców będących osobami fizycznymi następuje na podstawie danych z wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej prowadzonej przez ministra właściwego do spraw gospodarki. CEIDG przesyła do Głównego Urzędu Statystycznego odpowiednie dane zawarte we wniosku o wpis do CEIDG niezbędne dla uzyskania wpisu, zmiany lub skreślenia wpisu w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON),
- podmiotów wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego, z wyłączeniem rejestru dłużników niewypłacalnych i podmiotów, o których mowa w art. 49a ust. 1 o Krajowym Rejestrze Sądowym, następuje od 1 XII 2014 r. na podstawie danych przekazywanych do rejestru REGON drogą elektroniczną z KRS, a w zakresie danych uzupełniających wymienionych w art. 42, ust. 3a, pkt 2 ustawy o statystyce publicznej – na podstawie danych przekazywanych z CRP KEP,
- szkół lub placówek oświatowych następuje na podstawie danych przekazywanych do rejestru REGON drogą elektroniczną z bazy Systemu Informacji Oświatowej (SIO),
- pozostałych podmiotów gospodarki narodowej następuje na podstawie wniosku RG-OP (wniosek o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, o zmianę cech objętych wpisem, o skreślenie wpisu osoby prawnej, jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej lub ich jednostki lokalnej) lub RG-OF (wniosek o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, o zmianę cech objętych wpisem, o skreślenie wpisu osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub jej jednostki lokalnej niepodlegających wpisowi do CEIDG).

Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru REGON wykorzystywane są informacje dotyczące zgonów osób fizycznych pochodzące z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, wszystkie jednostki prawne są zobowiązane do wpisu do rejestru z chwilą powstania lub podjęcia działalności oraz zgłaszania zmian cech objętych wpisem, jak również skreślenia z rejestru w przypadku zaprzestania działalności.

Przez podmioty gospodarki narodowej rozumie się osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Zgodnie z definicją osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, wprowadzoną od 31 III 2009 r. w art. 42 ust. 2 ustawy o statystyce publicznej, grupa osób fizycznych podlegających wpisowi do rejestru REGON została poszerzona o osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą jako wspólnicy spółki cywilnej.

Zamieszczone w publikacji dane nie obejmują jednostek lokalnych, czyli nie zostały ujęte części składowe prezentowanych podmiotów (zakłady, oddziały, filie itp.), oraz osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

W publikacji zaprezentowano podmioty gospodarki narodowej według:

- sektorów własności,
- sekcji i działów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007),
- form organizacyjno-prawnych,

- rodzaju kapitału (dotyczy danych o liczbie spółek handlowych),
- przewidywanej liczby pracujących,
- podregionów, powiatów i gmin.

Przyjęto podział podmiotów na sektor publiczny i prywatny. Jako główne formy własności wyróżniono:

- własność państwową:
 - Skarbu Państwa
 - państwowych osób prawnych
 - własność jednostek samorządu terytorialnego lub samorządowych osób prawnych
 - własność krajowych osób fizycznych
 - własność pozostałych krajowych jednostek prywatnych
 - własność osób zagranicznych
- sektor publiczny
- sektor prywatny
-

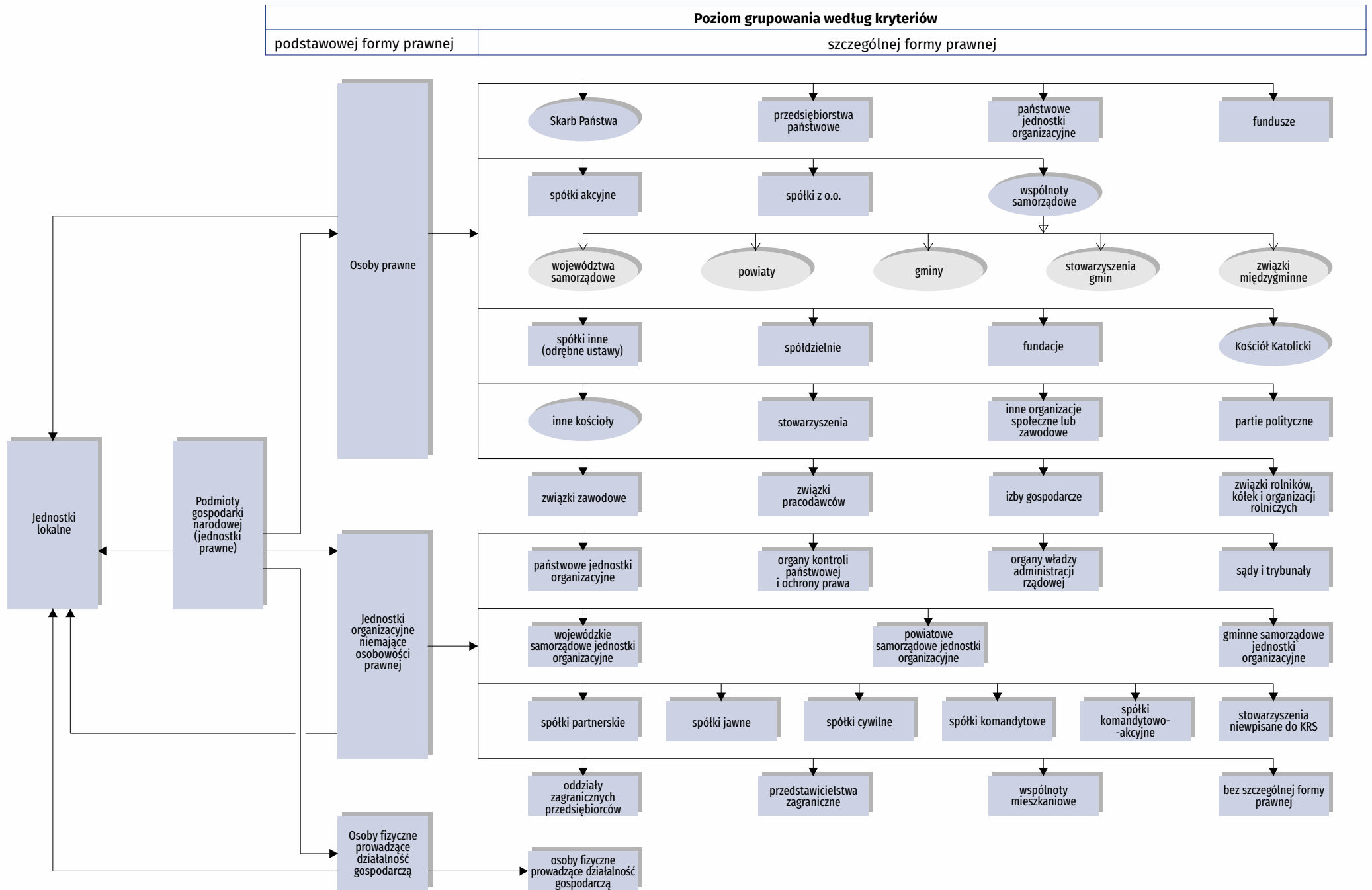
W obu sektorach występuje ponadto forma własności mieszana. O zaliczeniu do danego sektora zadecydowała przewaga sumy mienia sektora publicznego lub prywatnego. W przypadku braku przewagi sektorowej w kapitale podmiotu zaliczano go do sektora prywatnego.

Podmioty zostały zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji i działów PKD 2007 na podstawie przeważającego rodzaju działalności.

Biorąc pod uwagę liczbę pracujących, wyszczególniono następujące rodzaje podmiotów:

- małe – do 9 osób,
- średnie – 10–49 osób,
- duże – 50 osób i więcej.

Podmioty gospodarki narodowej według podstawowych i wybranych szczególnych form prawnych

II. Objasnienia podstawowych pojęć

1. Pojęcia związane z podmiotowością rejestru REGON

Podmiot gospodarki narodowej – osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem **jednostki prawnej**. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej.

Jednostka lokalna – zorganizowana całość (zakład, oddział, filia itp.) położona w miejscu zidentyfikowanym odrębnym adresem, pod którym lub z którego prowadzona jest działalność przez co najmniej jedną osobę pracującą, przy czym wyjątkowo:

- **zakłady samodzielnie bilansujące** zlokalizowane pod jednym adresem są odrębnymi jednostkami lokalnymi,
- **objęte odrębną rejestracją prawną organizacyjne części podmiotów** są jednostkami lokalnymi,
- **jednostki prowadzące działalność w zakresie transportu** są jednostkami lokalnymi według miejsc, z których wydawane są polecenia lub w których organizowana jest praca,
- **jednostki prowadzące działalność w zakresie budownictwa** są jednostkami lokalnymi według miejsc, w których przyjmowane są zlecenia na wykonawstwo robót budowlanych i pomocniczych albo wykonywane są prace zarządu albo prowadzona jest organizacja pracy budowlanej i pomocniczej; place budów (miejsca realizacji poszczególnych budów) nie są jednostkami lokalnymi,
- **zakłady lecznicze podmiotu leczniczego**, o których mowa w przepisach o działalności leczniczej, są odrębnymi jednostkami lokalnymi.

2. Pojęcia związane z klasyfikacją podstawowych form prawnych

Osobowość prawna – zdolność prawna oraz zdolność do czynności prawnych przyznawana osobom prawnym przez ustawę. Jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną z chwilą jej wpisu do właściwego rejestru, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Podstawowa forma prawna – kategoria określająca status jednostki prowadzącej działalność; jest on oznaczany poprzez przymiot posiadania lub nieposiadania osobowości prawnej (w przypadku jednostek organizacyjnych) lub poprzez przymiot posiadania zdolności do czynności prawnych (w przypadku osoby fizycznej).

Osoba prawna – jednostka organizacyjna, której przepisy szczególne przyznają osobowość prawną. Typowymi osobami prawnymi są:

- spółki kapitałowe (akcyjne, z o.o.),
- spółdzielnie,
- przedsiębiorstwa państwowe,
- agencje rządowe (państwowe osoby prawne),
- partie polityczne,
- związki zawodowe,
- inne (patrz schemat ilustrujący podział podmiotów gospodarki narodowej wg kryterium podstawowych i szczególnych form prawnych).

Szczególnymi osobami prawnymi są: Skarb Państwa, gminy, powiaty, województwa samorządowe, kościoły i związki wyznaniowe. Osoba prawna jest **jednym z trzech typów jednostek prawnych**.

Jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej – do tej grupy zaliczane są zarówno jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa nie przyznaje zdolności prawnej (np. spółki cywilne, stowarzyszenia zwykłe), jak i jednostki organizacyjne niewyposażone przez prawo w osobowość prawną, którym przysługuje zdolność prawna (np. spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowa-akcyjna). Jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, którym ustawa przyznała zdolność prawną są podmiotami prawa. Oznacza to, że mogą w pełnym zakresie uczestniczyć w obrocie gospodarczym, być podmiotami stosunków prawnych. Na podstawowe atrybuty podmiotowości prawnej składają się: nabywanie praw, zaciąganie zobowią-

zań (we własnym imieniu). Szczególnymi jednostkami niemającymi osobowości prawnej są jednostki budżetowe (urzędy władzy rządowej i samorządowej, kontroli, wymiaru sprawiedliwości) oraz powoływane dla wykonywania zadań Państwa lub samorządu terytorialnego inne jednostki organizacyjne takie jak: szkoły, inspekcje, sądy itd. Jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej jest **jednym z trzech typów jednostek prawnych**.

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą – w rejestrze REGON jest to osoba fizyczna będąca przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 VII 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 220, poz. 1447, z późniejszymi zmianami) i inna osoba fizyczna prowadząca działalność na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku oraz osoba fizyczna prowadząca indywidualne gospodarstwo rolne. Wpisowi do rejestru REGON nie podlega osoba fizyczna w zakresie prowadzonej działalności oświatowej obejmującej prowadzenie przedszkola, szkoły, placówki lub innej jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 XII 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2017, poz. 59). Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą jest **jednym z trzech typów jednostek prawnych** wpisywanych do rejestru REGON.

3. Wybrane pojęcia związane z klasyfikacją szczególnych form prawnych

Wspólnota samorządowa – w systemie REGON pod tym pojęciem klasyfikowane są następujące osoby prawne: województwo, powiat, gmina, stowarzyszenie gmin, związek gmin, związek powiatów, stowarzyszenie powiatów.

Skarb Państwa – osoba prawna szczególnego rodzaju, która w stosunkach cywilnoprawnych jest podmiotem praw i obowiązków dotyczących mienia państwowego nienależącego do innych państwowych osób prawnych. Bierze udział w obrocie cywilnoprawnym nie jako całość, ale przez swoje tzw. *stationes fisci* będące określonymi jednostkami organizacyjnymi.

Przedsiębiorstwo państwowe – samodzielny, samorządny i samofinansujący się przedsiębiorca posiadający osobowość prawną, tworzony przez organ założycielski (naczelne oraz centralne organy administracji państwowej, Narodowy Bank Polski lub banki państwowe). Podstawą prawną działania jest ustawa z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych lub odrębna ustawa nadająca konkretnemu przedsiębiorstwu państwowemu osobowość prawną. Podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Państwowa jednostka organizacyjna – jednostka utworzona przez organ państwa do wykonywania zadań i celów państwa, której status, zasięg działania i kompetencje określone zostały w ustawie, a jej działalność jest finansowana z budżetu państwa. Są to np. jednostki badawczo-rozwojowe, Polska Akademia Nauk.

Spółka handlowa – spółka, której utworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, łączenie, podział, przekształcenie reguluje Kodeks spółek handlowych. Spółki handlowe dzielą się na osobowe (jawne, partnerskie, komandytowe, komandytowo-akcyjne) i kapitałowe (akcyjne, z ograniczoną odpowiedzialnością). Mają one obowiązek uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

- **Spółka akcyjna** – spółka kapitałowa, będąca osobą prawną, która działa opierając się na kapitale zakładowym podzielonym na akcje. Akcja poza tym, że jest udziałem (ułamkiem) w kapitale zakładowym, ogółem praw i obowiązków akcjonariusza, wynikającym z jego uczestnictwa w spółce, jest papierem wartościowym. Spółka akcyjna może powstać w każdym celu dozwolonym przez prawo.
- **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością** – spółka handlowa o kapitałowym charakterze, mająca osobowość prawną, działająca w oparciu o kapitał zakładowy podzielony na udziały, ponosząca odpowiedzialność całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki. Spółka z o.o. może być utworzona w każdym celu dozwolonym przez prawo. Wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki, ale ponoszą ryzyko wniesionymi do spółki wkładami.

- **Spółka partnerska** – spółka osobowa tworzona przez wspólników tylko w celu wykonywania wolnego zawodu w spółce prowadzącej przedsiębiorstwo pod własną firmą. Wspólnikami, zwanymi w spółce partnerskiej partnerami, mogą być tylko osoby fizyczne uprawnione do wykonywania wolnych zawodów takich jak np.: adwokat, aptekarz, architekt, lekarz. Partnerzy ponoszą odpowiedzialność za ogólne – niezwiązane z wykonywaniem wolnych zawodów – zobowiązania spółki (np. remont lokalu). Odpowiedzialność partnerów jest w tych ostatnich przypadkach odpowiedzialnością nieograniczoną, osobistą, solidarną i subsydiarną. Partner nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki w związku z wykonywaniem przez pozostałych partnerów wolnego zawodu w spółce, jak również za zobowiązania spółki będące następstwem działań lub zaniechań osób zatrudnionych przez spółkę na podstawie umowy o pracę lub innego stosunku prawnego, które podlegały kierownictwu innego partnera przy świadczeniu usług związanych z przedmiotem działalności spółki.
- **Spółka jawna** – spółka osobowa prowadząca pod własną firmą przedsiębiorstwo zarobkowe, niebędąca inną spółką handlową. Wspólnikiem w spółce mogą być osoby fizyczne, osoby prawne, a także inne handlowe spółki osobowe. Spółka jawna ponosi odpowiedzialność za własne zobowiązania i nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania wspólników. Z kolei wspólnicy ponoszą solidarną i subsydiarną odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia, całym swoim majątkiem. Solidarność zobowiązania oznacza, że każdy ze wspólników z innymi wspólnikami wespół ze spółką odpowiada za całość długu. W przypadku spełnienia świadczenia przez któregoś ze wspólników lub niektórych z nich, albo wszystkich, ale nie w częściach równych, przysługuje im wzajemne prawo do rozliczeń regresowych. Subsydiarność oznacza, że wierzyciel spółki może prowadzić egzekucję z majątku wspólnika, w przypadku gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna.
- **Spółka komandytowa** – spółka osobowa mająca na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której wobec wierzycieli za zobowiązania spółki co najmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczenia (komplementariusz), a odpowiedzialność co najmniej jednego wspólnika (komandytariusza) jest ograniczona. Wspólnikami mogą być osoby fizyczne, osoby prawne i inne podmioty mające zdolność prawną. Odpowiedzialność komplementariusza jest odpowiedzialnością osobistą, nieograniczoną, solidarną i subsydiarną. Odpowiedzialność komandytariusza jest ograniczona do wysokości sumy komandytowej.
- **Spółka komandytowo-akcyjna** – spółka osobowa mająca na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której wobec wierzycieli za zobowiązania spółki co najmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczenia (komplementariusz), a co najmniej jeden wspólnik jest akcjonariuszem. Spółka komandytowo-akcyjna jest konstrukcją zawierającą w istocie elementy spółki jawnej i akcyjnej. Odpowiedzialność komplementariusza jest odpowiedzialnością nieograniczoną, osobistą, solidarną i subsydiarną. Komplementariuszem mogą być osoby prawne, spółki osobowe oraz osoby fizyczne. Akcjonariuszem może być osoba prawna, handlowa spółka osobowa, osoba fizyczna. Nie może nim być spółka cywilna. Akcjonariusz nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki, ale ponosi ryzyko majątkowe związane z wnoszonymi do spółki wkładami.

Spółka (akcyjna, z o.o.) z udziałem kapitału: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego lub samorządowych osób prawnych, krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych lub osób zagranicznych – spółka prawa handlowego, w której przynajmniej jedna akcja (udział) należy odpowiednio do: Skarbu Państwa, państwowej osoby prawnej, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządowej osoby prawnej, krajowej osoby fizycznej, pozostałej krajowej jednostki prywatnej, osoby zagranicznej.

Spółka (akcyjna, z o.o.) z udziałem jednorodnego kapitału: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego lub samorządowych osób prawnych, krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych lub osób zagranicznych – spółka odpowiednio: Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego, lub samorządowej osoby prawnej, krajowej osoby fizycznej, pozostałej krajowej jednostki prywatnej, osoby zagranicznej. Przyjęcie kryterium „jednorodności” wnoszonego do spółki kapitału

umożliwia stosowanie takich pojęć jak „jednoosobowa spółka Skarbu Państwa” lub „jednoosobowa spółka gminy”.

Spółka cywilna – stosunek zobowiązaniowy łączący strony (wspólników), przez który wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów. Wkłady wspólników mogą przybrać różne formy, ale muszą mieć wartość majątkową. Spółka ta jest jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa nie przyznała zdolności prawnej, a zatem nie jest podmiotem prawa. Przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej są wspólnicy spółki cywilnej. Spółka cywilna podlega wpisowi do rejestru REGON.

Spółka inna – formy organizacyjne zrzeszające osoby fizyczne lub prawne, utworzone dla wykonywania określonej działalności. Spółki te działają w oparciu o przepisy odrębnych ustaw, które nadają im osobowość prawną. Zalicza się tu m.in.: spółki wodne, spółki gruntowe.

Spółdzielnia – dobrowolne zrzeszenie nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą i może również prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną. Podstawą prawną działania jest ustawa „Prawo spółdzielcze” z dnia 16 IX 1982 r., inne ustawy oraz zarejestrowany statut. Spółdzielnia nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania jej do Krajowego Rejestru Sądowego.

Fundacja – osoba prawna, której działalność oparta jest na majątku przekazanym przez założyciela-fundatora (osoby fizyczne niezależnie od ich obywatelstwa i miejsca zamieszkania bądź osoby prawne mające siedziby w Polsce lub za granicą) i bieżących wpłatach (dotacjach), ustanowiona dla realizacji zgodnych z podstawowymi interesami Rzeczypospolitej Polskiej celów społecznie lub gospodarczo użytecznych, w szczególności takich jak: ochrona zdrowia, rozwój gospodarki i nauki, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, opieka i pomoc społeczna, ochrona środowiska oraz opieka nad zabytkami. Fundacja działa na podstawie ustawy o fundacjach z dnia 6 IV 1984 r. i statutu. Uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

Fundusz – instytucja rozporządzająca wyodrębnionym zasobem środków finansowych bądź majątkowych przeznaczonych na z góry oznaczony cel, tworzona w drodze ustawy i działająca w zorganizowanej formie funduszu. Fundusz może działać jako osoba prawna lub stanowić wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje organ wskazany w ustawie tworzącej fundusz. Przepisy prawa przewidują kilka rodzajów funduszy: fundusze celowe, fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne.

Uwaga. Nazwa „fundusz” występuje także w oznaczeniu jednostek organizacyjnych niemających formy prawnej „fundusz”, lecz działających w innych formach prawnych, np. spółki akcyjnej, stowarzyszenia itp.

Partia polityczna – dobrowolna organizacja, występująca pod określoną nazwą, stawiająca sobie za cel udział w życiu publicznym poprzez wywieranie metodami demokratycznymi wpływu na kształtowanie polityki państwa lub sprawowanie władzy publicznej. Partia polityczna nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania do ewidencji partii politycznych. Podstawą działania jest ustawa o partiach politycznych z dnia 27 VI 1997 r. oraz statut.

Związek zawodowy – dobrowolna i samorządna organizacja ludzi pracy, powołana do reprezentowania i obrony ich praw, interesów zawodowych i socjalnych, która jest niezależna w swojej działalności statutowej od pracodawców, administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz od innych organizacji. Związek zawodowy oraz jego jednostki organizacyjne wskazane w statucie nabywają osobowość prawną z dniem zarejestrowania w Krajowym Rejestrze Sądowym. Podstawą prawną działania związków zawodowych jest ustawa z dnia 23 V 1991 r. o związkach zawodowych.

Wspólnota mieszkaniowa – tworzy ją ogół właścicieli, których lokale wchodzi w skład określonej nieruchomości. Wspólnota mieszkaniowa może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozwana, a zatem jako jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznała zdolność prawną, jest podmiotem stosunków cywilnoprawnych. Jest to jednostka organizacyjna, której powstanie nie zostało uzależ-

nione od dokonania czynności prawnej; powstaje ex lege z chwilą wyodrębnienia w danej nieruchomości lokalu, którego właścicielem jest inna osoba niż właściciel nieruchomości.

4. Pojęcia związane z klasyfikacją form własności

Rodzaj własności – pojęcie stosowane w metodologii rejestru REGON pozwalające wyróżnić typy grup właścicieli. W prawie polskim wyróżnia się następujące rodzaje własności:

- własność Skarbu Państwa,
- własność państwowych osób prawnych,
- własność jednostek samorządu terytorialnego lub samorządowych osób prawnych,
- własność krajowych osób fizycznych,
- własność pozostałych krajowych jednostek prywatnych,
- własność osób zagranicznych.

Forma własności – pojęcie stosowane w metodologii rejestru REGON pozwalające określić stopień „posiadania” przez podmiot kapitału. Wyróżnia się formy własności:

- czystą, co oznacza posiadanie kapitału w 100% przez jeden podmiot lub więcej podmiotów pod warunkiem, iż wszystkie reprezentują ten sam rodzaj własności,
- mieszaną, co oznacza posiadanie kapitału przez dwa lub więcej podmiotów pod warunkiem, że reprezentują one co najmniej dwa różne rodzaje własności.

Sektor własnościowy – pojęcie stosowane w metodologii rejestru REGON pozwalające grupować podmioty gospodarki narodowej z punktu widzenia prawa własności. Wyróżnia się sektor publiczny (mienie zaliczanych do niego podmiotów w całości lub w przeważającej części należy do Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego lub samorządowych osób prawnych) oraz sektor prywatny (mienie zaliczanych do niego podmiotów w całości lub w przeważającej części należy do prywatnych właścicieli – krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych lub osób zagranicznych).

5. Pojęcia związane z klasyfikacją rodzajów działalności (PKD)

Polska Klasyfikacja Działalności (PKD 2007) została wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz.1885) z późniejszymi zmianami. PKD 2007 została opracowana na podstawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2, wprowadzonej rozporządzeniem (WE) Nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 XII 2006 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2 i zmieniającym rozporządzenie Rady (EWG) Nr 3037/90 oraz niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych (Dz. Urz. UE L 393/1 z dnia 30 XII 2006 r.).

W związku z powyższym, PKD 2007 zachowuje pełną spójność i porównywalność metodologiczną, pojęciową, zakresową i kodową z klasyfikacją NACE Rev. 2. Klasyfikacja ta jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem zbioru rodzajów działalności społeczno-gospodarczej, jakie realizują jednostki (podmioty gospodarcze).

Klasyfikacja PKD 2007, podobnie jak PKD 2004, jest klasyfikacją pięciopoziomową, ale w przeciwieństwie do tej ostatniej, nie zawiera poziomu pośredniego (tj. podsekcji).

Poziom pierwszy (sekcja) – dzieli ogólną zbiorowość na 21 grupowań rodzajów działalności, na które składają się czynności związane ze sobą z punktu widzenia tradycyjnie ukształtowanego, ogólnego podziału pracy. Grupowania te są oznaczone kodem jednoliterowym.

Poziom drugi (dział) dzieli ogólną zbiorowość na 88 grupowań rodzajów działalności, na które składają się czynności według cech mających zasadnicze znaczenie zarówno przy określaniu stopnia podobieństwa, jak i przy rozpatrywaniu powiązań występujących w gospodarce narodowej. Poziom ten jest oznaczony dwucyfrowym kodem numerycznym.

Poziom trzeci (grupa) obejmuje 272 grupowania rodzajów działalności dające się wyodrębnić z punktu widzenia procesu produkcyjnego, przeznaczenia produkcji bądź też charakteru usługi lub charakteru odbiorcy tych usług. Poziom ten jest oznaczony trzycyfrowym kodem numerycznym.

Poziom czwarty (klasa) obejmuje 615 grupowań rodzajów działalności dających się wyodrębnić przede wszystkim z punktu widzenia specjalizacji procesu produkcyjnego, czy też działalności usługowej. Poziom ten jest oznaczony czterocyfrowym kodem numerycznym.

Poziom piąty (podklasa) obejmuje 654 grupowania. Wprowadzony w celu wyodrębnienia rodzajów działalności charakterystycznych dla polskiej gospodarki, będących przedmiotem obserwacji statystycznej. Poziom ten jest oznaczony pięcioznakowym kodem alfanumerycznym, w którym cztery pierwsze znaki – cyfry oznaczają klasę, natomiast piąty znak – litera wyróżnia podklasy w ramach danej klasy. Podklasa odpowiadająca swym zakresem klasie (jedna podklasa w ramach danej klasy) oznaczona jest literą Z.

W stosunku do Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) w publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
sekcje	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy	
Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową
Działalność usługowa wspomagająca górnictwo	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej

skrót	pełna nazwa
	działy (cd.)
Produkcja wyrobów farmaceutycznych	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Rekultywacja	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi oraz ich naprawa	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych
Handel hurtowy	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
Handel detaliczny	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
Transport lądowy i rurociągowy	Transport lądowy oraz transport rurociągowy
Gastronomia	Działalność usługowa związana z wyżywieniem
Produkcja filmów, programów telewizyjnych i nagrań	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych muzycznych
Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwo w zakresie informatyki	Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana
Finansowa działalność usługowa	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych
Ubezpieczenia, reasekuracja i fundusze emerytalne	Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego
Działalność firm centralnych; doradztwo w zarządzaniu	Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem

skrót	pełna nazwa
	działy (dok.)
Działalność związana z turystyką	Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane
Utrzymanie porządku w budynkach i zagospodarowanie zieleni	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni
Administracyjna obsługa biura; wspomaganie działalności gospodarczej	Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej

6. Pojęcia związane z podziałem NTS

Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych – NTS (obowiązująca w latach 2000–2017) był to wprowadzony w Polsce uporządkowany wykaz nazw jednostek terytorialnych i przypisanych im numerycznych symboli (kodów) występujących na poszczególnych poziomach podziału terytorialnego kraju oraz na dwóch dodatkowych poziomach statystycznych (grupujących mniejsze jednostki poziomu terytorialnego). Nomenklatura NTS wykorzystywana była w procesie zbierania danych statystycznych, gromadzenia, przechowywania i opracowywania zebranych danych oraz ogłaszania, udostępniania i rozpowszechniania wyników badań statystycznych w przekrojach terytorialnych. Wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 VII 2000 r. i weszła w życie 8 VIII 2000 r. Zniesiona została z dniem 1 I 2018 r.

Nomenklatura NTS została opracowana na podstawie stosowanej w krajach Unii Europejskiej **Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** oraz polskiego **Krajowego Rejestru Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju (TERYT)**. Została ona opracowana w oparciu o istniejący trójstopniowy podział kraju na województwa, powiaty i gminy, przy pomocy którego wyodrębnione zostały dwa dodatkowe nieadministracyjne poziomy, tj. regiony i podregiony.

Nomenklatura NTS dzieliła Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na pięciu poziomach, z czego 3 określano jako poziomy regionalne, a 2 – poziomy lokalne. Każda z jednostek niższego poziomu zawierała się wyłącznie w jednej jednostce poziomu wyższego, przy czym jedna jednostka terytorialna mogła reprezentować kilka poziomów NTS.

Poziomy regionalne obejmowały:

- Poziom NTS 1 – regiony (grupujące województwa),
- Poziom NTS 2 – województwa,
- Poziom NTS 3 – podregiony (grupujące powiaty).

Poziomy lokalne obejmowały:

- Poziom 4 – powiaty (wraz z miastami na prawach powiatu),
- Poziom 5 – gminy (oraz dodatkowo: części miejskie gmin miejsko-wiejskich, części wiejskie gmin miejsko-wiejskich, dzielnice Warszawy, delegatury Krakowa, Łodzi, Poznania i Wrocławia).

Załącznik

Podstawowe informacje o rejestrze REGON

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej REGON obejmuje osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz jednostki lokalne tych podmiotów. Umożliwia jednolite identyfikowanie jednostek w systemie statystyki publicznej i innych systemach.

Rejestr REGON tworzony jest na podstawie informacji zgłoszonych przez podmioty. Od 1 XI 1995 r. są one zobowiązane, zgodnie z ustawą o statystyce publicznej z dnia 29 VI 1995 r. (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1068, z późniejszymi zmianami) do wpisu do rejestru z chwilą powstania lub podjęcia działalności, a także do zgłaszania zmian cech objętych wpisem lub skreślenia z rejestru.

Wpisy dotyczące:

- przedsiębiorców rejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, dokonywane są na podstawie danych z wniosków CEIDG-1, przekazywanych elektronicznie do GUS przez ministerstwo właściwe do spraw gospodarki,
- podmiotów wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego następują od 1 XII 2014 r. na podstawie danych przekazywanych do rejestru REGON drogą elektroniczną z KRS, a w zakresie danych uzupełniających – na podstawie danych przekazanych z CRP KEP,
- szkół i placówek oświatowych są dokonywane na podstawie danych przekazywanych z Systemu Informacji Oświatowej.

Pozostałe podmioty zgłaszające wpis, zmianę lub likwidację do rejestru REGON zobowiązane są do wypełnienia wniosków:

- RG-OP – w przypadku osoby prawnej oraz jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej,
- RG-OF – w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą.

Druki wniosków RG-OP i RG-OF można otrzymać w Urzędzie Statystycznym w Białymstoku i jego oddziałach. Dostępne są również na stronach internetowych GUS i urzędów statystycznych.

Informacja o nadanym podmiotowi numerze identyfikacyjnym REGON jest udostępniona na stronie Głównego Urzędu Statystycznego. Udostępnienie danych na <http://bip.stat.gov.pl/dzialalnosc-statystyki-publicznej/rejestr-regon/> jest potwierdzeniem dokonania wpisu tych informacji w rejestrze podmiotów. Każdy podmiot może wydrukować swoje dane z Wyszukiwarki podmiotów gospodarki narodowej dostępnej na ww. stronie. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON mogą zawsze skorzystać z uprawnienia wynikającego z art. 43 ust. 3 ustawy o statystyce publicznej, zobowiązującego urzędy statystyczne do wydania zaświadczenia na żądanie podmiotów.

Zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym REGON w województwie podlaskim można otrzymać w:

Urzędzie Statystycznym w Białymstoku

ul. Krakowska 13

15-959 Białystok, tel. 85 749 77 19, 85 749 77 74, 85 749 77 82

Oddział w Łomży

ul. Dworna 12

18-400 Łomża, tel. 86 215 41 36, 86 215 41 37

Oddział w Suwałkach

ul. 1 Maja 13

16-400 Suwałki, tel. 87 563 54 85, 87 563 54 86

Dane z rejestru REGON udostępnia się:

- nieodpłatnie – organom administracji rządowej i innym instytucjom rządowym, organom samorządu terytorialnego, Najwyższej Izbie Kontroli, Narodowemu Bankowi Polskiemu, Państwowej Inspekcji Pracy, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych oraz innym organom prowadzącym urzędowe rejestry w zakresie niezbędnym do wykonywania statutowych zadań tych organów lub instytucji,
- odpłatnie – pozostałym użytkownikom.

Informacji o trybie zgłoszeń do rejestru REGON, metodologii i funkcjonowaniu rejestru REGON udzielają:

urzędy statystyczne
oraz
Główny Urząd Statystyczny
Departament Metodologii, Standardów i Rejestrów
Wydział Rejestru REGON
00-925 Warszawa
Al. Niepodległości 208
tel. 22 608 32 97, 22 608 32 72